

Dokument nr. 8:26

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Jon Lilletun, Ansgar Gabrielsen, Morten Lund og Leif Helge Kongshaug om at staten skal dekke også grunneiernes saksomkostninger i tvister om reinbeite.

Til Stortinget

Det foreslås at staten skal dekke utgifter som grunneiere har i forbindelse med rettsvister om hvor beiterettsgrensene går for reindriften.

Begrunnelse

Flere steder i landet er det konflikter om hvor grensene går for reinbeite. Da Stortinget vedtok ny reindrifftslov i 1996, ble det forutsatt at evt. konflikter lot seg løse mellom partene ved å opprette regionale konfliktråd. Flere av høringsinstansene hadde påpekt at dette neppe lot seg gjennomføre i praksis. Erfaringene hittil med de regionale konfliktrådene kan tyde på at Stortingets forutsetninger ikke er oppfylt gjennom dette meglingsorganet. Konflikten er av en slik art og rettsforståelsen så forskjellig at det må forventes at mange enkeltsaker av denne art vil havne i rettsapparatet de nærmeste år. Det er grunn til å anta at mange av sakene kan bli anket til de høyeste rettsinstanser med betydelige saksomkostninger som en konsekvens.

Ved reindrifftsavtaleforhandlingene for avtaleåret 1999 – 2000 ble partene enige om at midler fra Reindriffts Utviklingsfond (RUF) kan nyttes til dekning av saksomkostninger som påløper ved tvist om beiterett. Det er fra Landbruksdepartementet opplyst at regelverket for RUF er til hinder for at grunneiernes saksomkostninger kan bli dekket av denne budsjett-posten. Landbruksministeren har senest i brev til Stortingets president datert 23.06.2000 slått fast at statsråden ikke vil ta initiativ til at det offentlige kan dekke grunneiernes saksomkostninger på annen måte.

De første sakene som avgjøres av rettsapparatet etter at den nye reindrifftsloven har trådd i kraft, vil ha en særlig prinsipiell betydning. Forslagsstillerne me-

ner det vil kunne være en fare for rettssikkerheten når én part har statlig støtte til sin sakførsel og dermed kan anke så å si enhver sak til Høyesterett.

Også på bakgrunn av at staten dekker alle kostnader for grensekommisjonen i Nordland og Troms, mener forslagsstillerne at saksomkostningene ved tvister om reinbeite i resten av landet bør dekkes av staten – i det minste når saken er av prinsipiell karakter.

Det er i denne sammenhengen også grunn til å minne om at Norge ifølge ILO-konvensjon nr. 169 om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater, har forpliktet seg til at staten har ansvaret for å avklare beitetvister i reindriften. Dersom dagens praksis i landbruksdepartementet får stå uimotsagt, vil det i praksis være grunneierne som i deler av landet må ta den økonomiske risiko ved en rettsavklaring. Særlig er dette betenkelig med tanke på at det er landbruksdepartementets tidligere feiltolkninger, jf. den såkalte Korsjøfjellsaken samt uklare lovforslag forut for stortingsbehandlingen av ny reindrifftslov, som er en vesentlig del av årsaken til dagens uklare rettsstilstand.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Staten dekker grunneiernes saksomkostninger i tvister om grensene for reinbeite i alle saker av prinsipiell karakter der reineierne får dekket sine saksomkostninger over offentlige midler.

22. november 2000